

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

**cu privire la admiterea recursului declarat de avocata Cristina
Ermurachi, în interesele lui Ivan Gangan și Aurica Gangan și
respingerea recursului declarat de Ministerul Justiției al
Republicii Moldova**

în cauza civilă

Ivan Gangan și Aurica Gangan împotriva Ministerului Justiției al
Republicii Moldova

(constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil și
repararea prejudiciului)

împotriva deciziei din 8 aprilie 2025 a Curții de Apel Centru

Dosarul nr: 2ra-873/25
Nr. PIGD 2-23062067-01-2ra-12122025

Instanța de apel nu a aplicat în mod corespunzător criteriile legale de individualizare a prejudiciului moral, stabilind un cuantum al despăgubirii insuficient în raport cu exigențele Legii nr. 87/2011.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru – jud. A. Ciubotaru
Curtea de Apel Centru - jud. R. Pulbere, A. Malfi, R. Pascari

1 aprilie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, recursul declarat de avocata Cristina Ermurachi, în interesele lui Ivan Gangan și Aurica Gangan, precum și recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,
Ion Munteanu,
Gheorghe Stratulat, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 29 aprilie 2023, avocata Cristina Ermurachi, în interesele lui Ivan Gangan și Aurica Gangan, a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei într-un termen rezonabil și repararea prejudiciului.

2. În motivarea acțiunii, a indicat că litigiul își are originea într-un accident rutier produs la 28 august 2008, când Mihail Tofan, angajat al „Construm” S.R.L., conducând camionul de model MAN-19314 cu n/î xx pe traseul R-3 Cimișlia–Comrat, km 54+800, efectuând manevra de întoarcere și încălcând prevederile Regulamentului circulației rutiere, nu a cedat trecerea automobilului de model „Nissan Almera” cu n/î xx, condus de Ivan Gangan, având-o ca pasageră pe Aurica Gangan, în urma cărui fapt s-a produs coliziunea.

3. În urma accidentului, automobilul lui Ivan Gangan a fost deteriorat. Totodată, lui Ivan Gangan i-au fost cauzate leziuni corporale ușoare, iar lui Aurica Gangan – leziuni corporale medii, constând în fractură închisă a humerusului drept, comotie cerebrală și dereglarea sănătății pe o perioadă îndelungată.

4. La 15 septembrie 2008, C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A. a deschis dosarul de daună, iar prin sentința Judecătoriei Cimișlia din 22 aprilie 2010 Mihail Tofan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal.

5. La 13 decembrie 2010, asigurătorul a încheiat cu reprezentantul păgubiților două acorduri, prin care a recunoscut obligația de a achita despăgubiri în sumă totală de 93 946 lei pentru prejudiciul cauzat lui Aurica Gangan și pentru repararea automobilului lui Ivan Gangan.

6. Ulterior, la 15 august 2011, la cererea lui Mihail Tofan, asigurătorul a suspendat plata despăgubirilor, iar prin răspunsul din 17 mai 2013 C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A. a refuzat achitarea acestora.

7. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2012 a fost casată sentința de condamnare, fiind dispusă încetarea procesului penal ca urmare a existenței unei ordonanțe de scoatere a persoanei de sub urmărire penală. Procuratura Generală, prin răspunsul din 24 ianuarie 2014, a recunoscut erorile procedurale admise de organele de urmărire penală. Instanța de apel a indicat că partea vătămată poate solicita repararea prejudiciului pe cale civilă. În consecință, la 31 mai 2013, Ivan Gangan și Aurica Gangan au depus acțiune civilă împotriva C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A. privind repararea prejudiciului cauzat.

8. Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani din 3 august 2018 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 3 decembrie 2019 apelul a fost respins, fiind menținută hotărârea primei instanțe. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22 iulie 2020 a fost admis recursul, casată decizia instanței de apel și cauza a fost remisă spre rejudecare.

9. Ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2021 apelul a fost admis și acțiunea a fost admisă parțial, însă prin decizia Curții Supreme de Justiție din 1 iunie 2022 această decizie a fost casată, cauza fiind remisă din nou spre rejudecare.

10. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 7 iulie 2022 apelul a fost admis, fiind emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii, iar prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 2 noiembrie 2022 recursul a fost declarat inadmisibil. Hotărârea definitivă a fost executată la 9 noiembrie 2022.

11. Reclamanții au susținut că procedurile judiciare privind repararea prejudiciului cauzat prin accidentul rutier au durat din anul 2008 până în anul 2022, respectiv peste 13 ani, ceea ce constituie o încălcare a dreptului la examinarea cauzei într-un termen rezonabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

12. În acest sens, reclamanții au solicitat constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei într-un termen rezonabil în cauza civilă nr. 2-55/2017, obligarea Ministerului Justiției al Republicii Moldova la repararea prejudiciului material, prin încasarea dobânzii legale în sumă de 211 149,39 lei și a inflației în sumă de 118 688,39 lei, repararea prejudiciului moral în sumă totală de 100 000 lei și compensarea cheltuielilor judiciare în cuantum de 10 000 lei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

13. Prin [hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 29 iunie 2023](#), acțiunea înaintată de Ivan Gangan și Aurica Gangan a fost respinsă ca neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

14. La 11 iulie 2023, avocata Cristina Ermurachi, în interesele lui Ivan Gangan și Aurica Gangan, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 iunie 2023, iar la 19 aprilie 2024 a depus cererea de apel motivată, solicitând casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

15. Prin [decizia Curții de Apel Centru din 8 aprilie 2025](#) a fost admis apelul declarat de avocata Cristina Ermurachi, în interesele lui Ivan Gangan și Aurica Gangan, fiind casată integral hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 iunie 2023 și adoptată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial, constatându-se încălcarea dreptului reclamanților la examinarea cauzei într-un termen rezonabil și dispunându-se încasarea de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, a sumei de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și 4 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

16. În motivarea soluției, instanța de apel a reținut că, la 31 mai 2013, Ivan Gangan și Aurica Gangan au înaintat acțiune civilă împotriva C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A., intervenienți accesorii fiind Mihail Tofan și „Construm” S.R.L., privind constatarea existenței cazului asigurat, încasarea despăgubirii de asigurare, a dobânzii de întârziere și penalității legale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată. Cauza a fost examinată succesiv de instanța de fond, instanța de apel și Curtea Supremă de Justiție, fiind dispuse de două ori casarea hotărârilor pronunțate și remiterea cauzei spre rejudecare, iar soluția definitivă a fost pronunțată la 26 octombrie 2022. În aceste condiții, instanța de apel a constatat că durata totală a procedurii a fost de aproximativ 9 ani și 5 luni.

17. Instanța de apel a apreciat această durată prin prisma criteriilor prevăzute de Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, a art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, având în vedere complexitatea cauzei, conduita părților, conduita autorităților judiciare și importanța litigiului pentru reclamanți. Deși a reținut că litigiul prezenta un anumit grad de complexitate, determinat de pluralitatea participanților, administrarea probelor și parcurgerea mai multor cicluri procesuale, instanța a concluzionat că această complexitate nu justifică durata excesivă a examinării. Totodată, a constatat că eventualele amânări sau demersuri procesuale ale reclamanților nu puteau fi considerate cauze exclusive ale tergiversării procesului și nu exonerează autoritățile de obligația de a asigura examinarea cauzei cu celeritate.

18. Instanța de apel a mai reținut că remiterile repetate ale cauzei spre rejudecare au evidențiat deficiențe în activitatea instanțelor naționale, care urmau a fi imputate statului. În consecință, a constatat încălcarea dreptului lui Ivan

Gangan și Aurica Gangan la examinarea cauzei într-un termen rezonabil și a reținut că aceștia sunt îndreptățiți la acordarea unei satisfacții echitabile. La stabilirea cuantumului despăgubirii, instanța a avut în vedere durata procedurii, consecințele acesteia asupra reclamanților, precum și criteriul echității, apreciind că suma de 20 000 lei constituia o reparație rezonabilă pentru prejudiciul moral suferit.

19. Totodată, instanța de apel a respins pretențiile privind repararea prejudiciului material, inclusiv dobânda de întârziere și compensarea inflației, reținând că acestea nu se circumscriu obiectului acțiunii întemeiate pe Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011. În ceea ce privește cheltuielile de asistență juridică, instanța a constatat că acestea au fost real angajate și necesare, însă, raportat la criteriul rezonabilității, a dispus compensarea lor parțială, în sumă de 4 000 lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

20. La 28 noiembrie 2025, avocata Cristina Ermurachi, în interesele lui Ivan Gangan și Aurica Gangan, a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Centru din 8 aprilie 2025, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei atacate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie menținută constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei într-un termen rezonabil, dar să fie majorat cuantumul despăgubirii pentru prejudiciul moral și să fie admise pretențiile privind repararea prejudiciului material, constând în indexarea cu inflația și dobânda legală.

21. În motivarea recursului, recurenții au invocat aplicarea eronată și incompletă a normelor de drept material, în special a Legii nr. 87/2011, precum și încălcarea normelor de procedură civilă referitoare la aprecierea probelor și motivarea hotărârii. Au susținut că, deși instanța de apel a constatat corect încălcarea termenului rezonabil, a acordat o reparație incompletă și insuficient motivată, prin stabilirea unui prejudiciu moral disproporționat de redus și prin respingerea neîntemeiată a pretențiilor privind prejudiciul material.

22. Au susținut că durata totală a procedurilor, complexitatea moderată a cauzei, remiterile succesive spre rejudecare și perioadele de inactivitate imputabile autorităților justificau acordarea unei reparații integrale, în conformitate cu art. 6 și art. 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și cu principiul reparării integrale a prejudiciului. În consecință, au solicitat majorarea despăgubirii morale la 100 000 lei, încasarea sumei de 118 688,39 lei cu titlu de indexare și a sumei de 211 149,39 lei cu titlu de dobândă legală, precum și compensarea integrală a cheltuielilor de judecată.

23. La 1 decembrie 2025, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Centru din 8 aprilie 2025, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei atacate și menținerea hotărârii Judecătoriai

Chișinău, sediul Centru din 29 iunie 2023, prin care acțiunea înaintată de Ivan Gangan și Aurica Gangan a fost respinsă ca neîntemeiată.

24. În susținerea recursului, recurentul a invocat dispozițiile art. 432 alin. (1) lit. a) și e) din Codul de procedură civilă, susținând că interpretarea dată de instanța de apel Legii nr. 87/2011 contravine jurisprudenței Curții Supreme de Justiție în cauze similare și că decizia recurată s-a întemeiat pe o apreciere vădit nerezonabilă a probelor.

25. Totodată, Ministerul Justiției a susținut că instanța de apel a constatat în mod eronat încălcarea dreptului la examinarea cauzei într-un termen rezonabil, fără a ține seama de complexitatea litigiului, de etapele procesuale parcurse, de expertizele dispuse și de faptul că amânările intervenite au avut un caracter obiectiv și justificat, neputând fi calificate drept tergiversări imputabile instanțelor judecătorești. Recurentul a mai arătat că intimanții nu au prezentat probe concludente privind existența unui prejudiciu moral real, astfel încât acordarea sumei de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 4 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică a fost neîntemeiată, motiv pentru care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

26. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilește că:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel”.

27. Art. 431 din Codul de procedură civilă:

„Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție. Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători. Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție. Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.”

28. Art. 440 alin.(3) din Codul de procedură civilă:

„Dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.”

29. Art. 442 din Codul de procedură civilă:

„(1) Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 432. Instanța invocă, din oficiu, neatragerea în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre.

(2) În recurs nu pot fi administrate noi probe, cu excepția celor care dovedesc cheltuielile de judecată și despăgubirile menționate la art. 372 alin. (3). Aprecierea probelor dată de prima instanță și de instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeinic art. 432 alin. (1) lit. e) sau în care

Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului, prevederile art. 372 se aplică în mod corespunzător.

(3) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.

30. Art. 444 din Codul de procedură civilă:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 432 alin. (1) lit. b) și e). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

31. Art. 445 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă:

„Instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărârea primei instanțe.”

32. Art. 373 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

(2) În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.”

33. Art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.”

34. Art. 9 din Codul de procedură civilă:

„Instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sunt stabilite de prezentul cod și de alte legi. Instanța judecătorească explică participanților la proces drepturile și obligațiile lor procesuale, preîntâmpină asupra urmărilor pe care le poate implica exercitarea sau neexercitarea actului procesual, le acordă sprijin în exercitarea drepturilor, ordonă, la solicitarea părților și altor participanți la proces, prezentarea de probe care să contribuie la adoptarea unei hotărâri legale și întemeiate, conduce dezbaterile judiciare, informează părțile despre posibilitatea inițierii procesului de mediere și ia orice alte măsuri necesare bunei desfășurări a procesului, pune în discuția părților și altor participanți la proces orice împrejurare de fapt sau de drept, efectuează alte acțiuni prevăzute de lege.”

35. Art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.”

36. Art. 20 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova:

„Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.”

37. Art. 2 alin. (1)-(7) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei nr. 87 din 21 aprilie 2011: „Orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant). Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei se repară de către stat. Reparația prejudiciului se face de la bugetul de stat. Mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant. Organul care reprezintă statul în instanță de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiției.”

38. Art. 4 alin. (1)-(3) din Legea menționată, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.

39. Art. 5 alin. (1)-(2) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată. La constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată poate decide că simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.

40. Art. 2036 alin. (1)-(5) din Codul civil:

„În cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea

prejudiciului patrimonial. Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege. Dacă legea nu prevede altfel, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacție echitabilă persoanei vătămate doar când aceasta corespunde cu natura dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat și persoana vătămată astfel va putea obține o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit. Dreptul la despăgubire pentru atingerile aduse drepturilor personale nepatrimoniale poate fi cesionat numai în cazul în care a fost stabilit printr-o tranzacție sau printr-o hotărâre judecătorească definitivă.”

41. Art. 2037 alin. (1)-(3) din Codul civil:

„Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

42. Sub aspectul respectării termenului de declarare a recursului, Completul de judecată reține că dispozitivul deciziei Curții de Apel Centru a fost pronunțat în ședință publică la 8 aprilie 2025, iar copia integrală a deciziei motivate a fost expediată participanților la proces la 27 octombrie 2025 (f.d. 219). În aceste condiții, recursul declarat de avocata Cristina Ermurachi, în interesele lui Ivan Gangan și Aurica Gangan, la 28 noiembrie 2025, precum și recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 1 decembrie 2025, se consideră depuse în termenul legal (a se vedea pct. 26).

43. Completul de judecată reține că obiectul litigiului dedus judecății în prezenta cauză constă în determinarea caracterului rezonabil al duratei procedurii civile inițiate de Ivan Gangan și Aurica Gangan la 31 mai 2013 și, subsecvent, în stabilirea întinderii reparației ce se impune pentru prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil, drept garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și reglementat prin Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011. În aplicarea acestor norme, instanța de recurs este chemată să verifice dacă instanța de apel a apreciat în mod corect criteriile legale

incidente și dacă suma acordată cu titlu de prejudiciu moral răspunde exigențelor unei satisfacții echitabile, reale și proporționale.

44. Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererile de recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Ministerul Justiției urmează a fi respins, iar recursul declarat de avocata Cristina Ermurachi, în interesele lui Ivan Gangan și Aurica Gangan, urmează a fi admis parțial, cu modificarea deciziei Curții de Apel Centru din 8 aprilie 2025, în partea ce ține de cuantumul despăgubirilor morale, din următoarele considerente.

45. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că rezonabilitatea duratei procedurilor trebuie evaluată în lumina circumstanțelor concrete ale cauzei, ținând cont de complexitatea litigiului, comportamentul reclamanților, conduita autorităților relevante și importanța cauzei pentru persoanele interesate. Aceste criterii rezultă atât din art. 192 Cod de procedură civilă, cât și din jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului.

46. Din materialele cauzei rezultă că litigiul a fost inițiat la 31 mai 2013, prin acțiunea depusă de Ivan Gangan și Aurica Gangan împotriva C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A., intervenienți accesorii fiind Mihail Tofan și „Construm” S.R.L., privind constatarea existenței cazului asigurat, încasarea despăgubirii de asigurare, a dobânzii de întârziere, a penalității legale și repararea prejudiciului moral, iar soluția irevocabilă a fost pronunțată la 26 octombrie 2022, după examinarea cauzei în trei grade de jurisdicție și după două trimiteri succesive spre rejudecare. Prin urmare, durata relevantă a procedurii s-a desfășurat aproximativ 9 ani și 5 luni.

47. Instanța de apel a constatat corect că această durată nu poate fi considerată rezonabilă în sensul Legii nr. 87/2011 și al art. 6 § 1 din Convenție. În mod întemeiat, instanța de apel a reținut că, deși litigiul a prezentat o anumită complexitate, determinată de pluralitatea participanților, administrarea expertizei și succesiunea căilor de atac, asemenea elemente nu justifică, prin ele însele, o durată atât de extinsă, mai ales în condițiile în care cauza a fost remisă de două ori spre rejudecare de către Curtea Supremă de Justiție, ceea ce relevă deficiențe în activitatea autorităților judiciare și operează în detrimentul statului.

48. Totodată, Completul de judecată apreciază ca neîntemeiate criticile formulate de Ministerul Justiției, potrivit cărora instanța de apel ar fi constatat eronat încălcarea dreptului la examinarea cauzei într-un termen rezonabil. Faptul că în proces au existat cereri de concretizare, amânări determinate de absența unor participanți, expertize, reluări ale cercetării judecătorești ori suspendări ocazionale nu exonerează statul de obligația pozitivă de a organiza procedura astfel încât cauza să fie soluționată cu celeritate. După cum corect a reținut instanța de apel, din actele dosarului nu rezultă că reclamanții ar fi recurs la tactici abuzive sau că ar fi generat, în mod exclusiv ori determinant, tergiversarea procesului. Exercitarea

căilor de atac prevăzute de lege nu poate fi reținută în sarcina justițiabililor ca element de întârziere imputabil acestora.

49. În același sens, Completul de judecată constată că argumentul recurentului Ministerul Justiției privind lipsa unui prejudiciu moral real nu poate fi acceptat. În materia reglementată de Legea nr. 87/2011, prejudiciul moral derivat din durata excesivă a procedurilor este prezumat prin însăși natura atingerii aduse dreptului garantat de art. 6 § 1 din Convenție, urmând ca întinderea satisfacției echitabile să fie stabilită de instanță printr-o apreciere *in concreto*, în funcție de durata încălcării, importanța litigiului, conduita autorităților și consecințele rezonabil deduse asupra stării persoanei vătămate. Or, o procedură ce a durat peste 9 ani, cu două rejudecări succesive, era aptă să genereze reclamanților o stare continuă de incertitudine, neliniște și stres, cu atât mai mult cu cât litigiul viza valorificarea dreptului lor la despăgubire patrimonială.

50. Prin urmare, Completul de judecată confirmă concluzia instanței de apel privind existența încălcării dreptului lui Ivan Gangan și Aurica Gangan la examinarea cauzei într-un termen rezonabil, astfel încât soluția de admitere parțială a acțiunii sub acest aspect este legală și întemeiată, iar recursul Ministerului Justiției urmează a fi respins.

51. Sub aspectul cuantumului reparației morale, însă, Completul de judecată apreciază că suma de 20 000 lei stabilită de instanța de apel, deși întemeiată în principiu, este insuficientă în raport cu circumstanțele concrete ale speței. La determinarea cuantumului despăgubirii, instanța de apel a reținut corect existența prejudiciului moral, însă nu a valorificat într-o măsură adecvată durata semnificativă a procedurii, remiterile succesive spre rejudecare, importanța litigiului pentru reclamanți și caracterul persistent al stării de incertitudine juridică în care aceștia s-au aflat pe parcursul întregii perioade.

52. În conformitate cu art. 2 alin. (6), art. 4 și art. 5 alin. (1) din Legea nr. 87/2011, mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei se stabilește de instanță în fiecare caz aparte, în funcție de circumstanțele concrete, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita instanței și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant. Totodată, conform principiului echității, satisfacția acordată trebuie să aibă un caracter efectiv compensatoriu, fără a constitui o sancțiune excesivă pentru stat și fără a genera o îmbogățire nejustificată a persoanei vătămate.

53. Instanța de recurs reține că prezenta cauză nu justifică cuantumul solicitat de recurenți cu titlu de prejudiciu moral, de 100 000 lei, care este excesiv în raport cu natura remediului instituit de Legea nr. 87/2011 și cu criteriile de individualizare aplicabile. Totuși, între suma solicitată și suma acordată de instanța

de apel se impune stabilirea unui quantum intermediar, rezonabil și echitabil, care să reflecte mai adecvat gravitatea atingerii aduse dreptului reclamanților.

54. Având în vedere durata procedurii de aproximativ 9 ani și 5 luni, faptul că litigiul a parcurs în mod repetat cele trei grade de jurisdicție, trimiterile succesive spre rejudecare dispuse de Curtea Supremă de Justiție, lipsa unei contribuții semnificative a reclamanților la tergiversarea cauzei și miza reală a procesului pentru aceștia, Completul de judecată apreciază că suma de 30 000 lei cu titlu de prejudiciu moral constituie o satisfacție echitabilă, rezonabilă și suficientă pentru repararea prejudiciului moral suferit de Ivan Gangan și Aurica Gangan.

55. Această sumă păstrează caracterul compensatoriu al despăgubirii, corespunde exigențelor Legii nr. 87/2011 și reflectă, într-o manieră mai adecvată decât cea stabilită de instanța de apel, intensitatea frustrării, a insecurității juridice și a stresului suportat de reclamanți pe durata excesivă a procedurii, fiind considerată suficientă pentru a acoperi prejudiciul suferit și pentru a menține caracterul echitabil și rezonabil al reparației, în conformitate cu practica constantă a Curții Supreme de Justiție în cauze similare, în care despăgubirile au fost acordate în temeiul Legii nr. 87/2011 (*a se vedea [decizia nr.2ra-763/24](#); [decizia nr.2ra-754/25](#)*).

56. În același timp, Completul de judecată menține concluzia instanței de apel referitoare la respingerea pretențiilor privind prejudiciul material constând în indexarea cu inflația și dobânda legală, întrucât aceste capete de cerere nu se circumscriu obiectului și finalității mecanismului reparator prevăzut de Legea nr. 87/2011, care vizează repararea prejudiciului cauzat prin durata excesivă a procedurii, iar nu executarea unei obligații bănești scadente a statului.

57. În același timp, Completul de judecată menține concluzia instanței de apel referitoare la respingerea pretențiilor privind prejudiciul material constând în indexarea cu inflația și dobânda legală, întrucât aceste pretenții cerere nu se circumscriu obiectului și finalității mecanismului reparator prevăzut de Legea nr. 87/2011, care vizează repararea prejudiciului cauzat prin durata excesivă a procedurii, iar nu executarea unei obligații bănești scadente a statului.

58. Din aceste considerente, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Ministerul Justiției este nefondat și urmează a fi respins, iar recursul declarat de Ivan Gangan și Aurica Gangan, prin avocat Cristina Ermurachi, urmează a fi admis, cu modificarea deciziei Curții de Apel Centru din 8 aprilie 2025 în partea quantumului prejudiciului moral, prin majorarea sumei acordate de la 20 000 lei la 30 000 lei, cu menținerea în rest a dispozițiilor deciziei atacate.

59. În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă.

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Admite recursul declarat de avocata Cristina Ermurachi, în interesele lui Ivan Gangan și Aurica Gangan.

Modifică decizia din 8 aprilie 2025 a Curții de Apel Centru, adoptată în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de avocata Cristina Ermurachi, în interesele lui Ivan Gangan și Aurica Gangan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei într-un termen rezonabil și repararea prejudiciului, în partea ce ține de cuantumul sumei încasate cu titlu de prejudiciu moral, prin majorarea sumei încasate de la 20 000 (douăzeci mii) lei la 30 000 (treizeci mii) lei.

În rest, menține decizia din 8 aprilie 2025 a Curții de Apel Centru.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat